Verslag Adviescommissie Omgevingskwaliteit 30 mei 2024

Locatie **:** Kasteel Wijchen, Van Nassaukamer (9.30-12.00 uur)

Aanwezig : Wim Kattenberg (plv. voorzitter), Louis Nieboer (ambtelijk secretaris WDW), Henk van Elk (lid), Sjef Daverveld (lid), Gijs van Dijk (lid), Piet van Uden (lid), Frebus van Slochteren (lid, Gelders Genootschap) Margreet Aldeweireldt (notulist, WDW)

Gast : Monique Wolak (WDW) voor toelichting op agendapunt 9 en 10

Afwezig : Gerard Hendriks (voorzitter), Lucas Reijmer (lid/dorpsbouwmeester Gelders Genootschap), Giel Sengers (Gelders Genootschap)

---

1. Opening, mededelingen, vaststelling agenda

Mededelingen:

a) Wim Kattenberg is voorzitter in afwezigheid van Gerard Hendriks.
b) Giel sengers kon niet aanwezig zijn vandaag. Hij probeert normaal wel aanwezig te zijn.
c) Piet van Uden wordt van harte gefelicitieerd met zijn koninklijke onderscheiding.
d) Frebus van Slochteren is afwezig bij de vergadering van 20-6-2024 en wordt vervangen door Werner Weijkamp.
e) Wim Kattenberg is ook afwezig bij de vergadering van 20-6-2024.
f) Ingekomen e-mail L. Nieboer aan commissie op 29-5-2024 mbt aanwijzen beschermde dorpsgezichten Horssen en Afferden/Deest, wordt toegevoegd aan de agenda.
   - Onder ingekomen stukken behandelen.
g) De agenda wordt met bovenstaande wijziging vastgesteld.

2. Ingekomen stukken

1. Boekpresentatie "Zoals de oude zongen" op 18 juni 2024 om 17.00 uur, Bondsgebouw, Kattenburg 27 te Druten. Over historie baksteenindustrie in Druten. Ter kennisname.
2. 18-5-2024 Nieuwsbrief 13 "Vanuit de Oude Toren Puiflijk". Viering van de start van de restauratie is vanwege weersomstandigheden niet doorgegaan.
3. P.v.Uden m.b.t. knekelhuisje in de knel vanwege boom op kerkhof te Bergharen. Bespreken bij agendapunt 7.
4. E-mail/tekst F. van Slochteren m.b.t. monumentenprijs Wijchen (agendapunt 5). Bespreken bij agendapunt 5.
5. Adviesaanvraag beschermde dorpsgezichten akkoord? De commissie heeft kennisgenomen van de toelichtingen op de aan te wijzen beschermde gebieden en adviseert het college om de gebieden

Horssen en Afferden/Deest, zoals aangegeven in de toelichtingen aan te wijzen als gemeentelijk beschermde dorpsgezichten.

3. Vaststelling verslag 17 april 2024 en doornemen actiepuntenlijst (bijlagen 1 en 2)

a) Naar aanleiding van het verslag:
Pagina 1 – agendapunt 1 mededelingen - bijbescherming poort -
RCE gaat nader onderzoek doen naar de poort, voorburcht, singels en grachten.

Pagina 1 – agendapunt 2 - watersnoodhuizen Druten
Louis maakt een voorstel voor het college van gemeente Druten om een aantal woningen te laten beschermen als gemeentelijk monument. De definitieve selectie wordt vooraf nog gedeeld in deze adviescommissie. **Actie Louis**

Pagina 3 – agendapunt 2 – pand hoek Burchtstraat-Spoorstraat
John Shop/Spoorstraat de waarde stelling waar de commissie om heeft gevraagd, wordt opgepakt door het Gelders Genootschap, Werner Weijkamp. Bond Heemschut heeft zijn twijfels uitgesproken over de monumentale waarde. SD; Wethouder Marcel Thijssen heeft in het verleden aan projectontwikkelaar aangegeven dat er geen ontwikkeling mag plaatsvinden op deze plaats omdat het voor Wijchen centrum een beeldbepalend pand is en het gaat om een karakteristieke boerderij.

- Dorpsstraat 30 te Hernen; Eigenaar is door de gemeente uitgenodigd voor de twee wekelijkse vergadering van de sub adviescommissie. Het plan kan dan met de dorpsbouwmeester en adviseurcultuurhistorie worden doorgesproken.

b) Wijzingen in verslag:
Pagina 1 – agendapunt 2 – Inventarisatie watersnoodhuizen Druten – onder de conclusie bij punt 2:
De zin "Het advies om alle watersnoodwoningen t/m overgenomen" wordt verwijderd uit het concept-verslag.

c) Het verslag van 17 april 2024 wordt de genoemde wijziging vastgesteld met dank aan Margreet.

4. Reglement van orde Adviescommissie Omgevingskwaliteit Druten en Wijchen

(De reglementen van gemeente Druten en Wijchen zijn gelijk luidend)

a) SD; artikel 5 lid 2 m.b.t. de openbaarheid van de vergadering? Een voorzitter kan altijd aangeven dat er intern beraad is en dat bezoekers wordt verzocht de ruimte tijdelijk te verlaten.
b) HvE;Henk is het niet eens met de ondertekening van het reglement van orde ACOK Druten. In Druten was hij ondervoorzitter maar is als zodanig niet opnieuw benoemt in ACOK. Voor reglement van orde ACOK Druten krijgt Henk van de plv. voorzitter tekenbevoegdheid. Voor Wijchen tekent o.a. ondervoorzitter Wim.
c) Het regelement van orde ACOK Druten wordt akkoord bevonden.
d) Het reglement van orde ACOK Wijchen wordt akkoord bevonden.

5. Monumentenprijzen Druten en Wijchen 2024

a) Wijchen
De motivatie waarom het vm. schoolgebouw Dorpsstraat 30 in Bergharen in aanmerking komt voor de monumentenprijs, wordt door Frebus aangevuld met het feit dat het schoolgebouw duurzaam is gerestaureerd en herbestemd. Een

betere afbeelding uit Tabula van het betreffende gebouw wordt aan de tekst toegevoegd. **Actie Frebus.**

b) Druten, de eigenaar van het landhuis Horssen, Zelksestraat 14 in Horssen is akkoord met monumentenprijs. De commissieleden zijn niet unaniem van mening dat dit pand de prijs verdiend. Er zijn aanpassingen gedaan die wat minder fraai worden bevonden.
Conclusie:
De commissie is door de eigenaar uitgenodigd. We worden op het landgoed Horssen van harte welkom geheten op **donderdagochtend 20 juni 2024 van 09:00 uur– 10:30 uur**. Volgende keer weer op agenda plaatsen. Louis bereid dan nog wat voor. Werner komt dan in Frebus plaats.

c) SD; waarom wordt er nu over de Monumentenprijs 2024 gesproken en niet meer over 2023. Het gaat er toch om wat er in het voorbije jaar is geweest? Frebus geeft aan dat bij andere gemeenten ook het lopende jaar wordt gehanteerd voor het uitreiken van de prijs maar er wordt bij de beoordeling wel gekeken naar het voorbije jaar. Voor het publiek is het logischer om het huidige jaar te verbinden aan de Monumentenprijs was de mening van Louis/Margreet.
Conclusie; Jaartal monumentenprijzen koppelen aan het jaar waarin het wordt uitgereikt. Wel beoordelen wat er in het voorbije jaar is gerealiseerd.

6. Terugkoppeling sub ACOK geadviseerde plannen m.b.t. Cultuurhistorie/ Welstand (bijlage)

a) Niet besproken.

7. Knekelhuisje RK begraafplaats Bergharen (P.v. Uden)

a) PvU is benaderd door een lid van het kerkbestuur over de monumentale boom die tegen het knekelhuisje aanleunt en deze omduwt. Zij wilden het knekelhuisje afbreken en een meter verder weer opbouwen. Louis geeft aan dat de begraafplaats met het knekelhuisje niet voorkomt op de gemeentelijke monumentenlijst en ook niet wordt genoemd in de Rijksbeschrijving van de St. Anna kerk Dorpsstraat 48 in Bergharen. Dit is door Piet aan het lid van het kerkbestuur teruggemeld en conclusie is nu dat zij het knekelhuisje gaan afbreken. Het kerkbestuur heeft een vergunning om rechts achterin op de begraafplaats een nieuwe schuur/onderkomen voor de onderhoudsploeg te bouwen.

8. Wat verder nog ter tafel komt, rondvraag

a) SD; hoe functioneert de glazen overkapping van het kasteel Wijchen onder de hevige regenval van de laatste tijd? Dit was een zorg. LN; Van het team Beheer gemeentelijk vastgoed niets over vernomen. Dus dat zal wel goed zitten. Ze gaan dit jaar nog wel groot onderhoud aan het kasteel uitvoeren.

b) FvS; uitnodiging om deel te nemen aan de algemene ledenvergadering van het Gelders Genootschap op 5 juli a.s. De betrokken wethouders van Druten en Wijchen zijn uitgenodigd. Louis brengt in PFO. **Actie Louis**

c) HvE; m.b.t. bouwplan Deest Zuid. Henk heeft advies gegeven aan gemeenteambtenaar om straatnamen in dat gebied te koppelen aan dit gebied. ’t Strutje is bijvoorbeeld een bekende naam.

9. Presentatie M. Wolak, wederopbouwboerderijen Druten

a) Monique Wolak heeft onderzoek gedaan in opdracht van de gemeente Druten naar welke wederopbouwboerderijen in aanmerking komen als gemeentelijk monument. Monumentenlijst moest worden geactualiseerd. Zij geeft een inleiding over de geschiedenis van dit type boerderijen via een PowerPointPresentatie.

b) Welke criteria wil de adviescommissie hanteren voor het voordragen als gemeentelijk monument? Aantal panden worden doorgenomen:

- Heersweg 34 te Puiflijk, stond in schootsveld, zit nu een boerderijwinkel in bij een agrarisch bedrijf. Monique geeft advies om deze als monument aan te merken.
- Goorstraat 2 te Horssen, typering van wederopbouwboerderij. Vraag aan commissie of deze meegenomen moet worden?
- Langsteeg 5 te Horssen, mooie oude schuur, rest is veranderd. Waarschijnlijk te weinig karakteristiek over om aan te wijzen.
- Mekkersteeg 10 te Horssen, is nog in de oorspronkelijke stijl met schuren, opnieuw gevoegd met te witte voeg verder wel intact.
- Middenweg 5 te Horssen, tussenstuk waarschijnlijk nog oorspronkelijk. Is wel wat veranderd, er zijn luikjes bijgekomen. Over algemeen is het type nog wel goed te herkennen. Schuur is alleen al een reden om het aan te wijzen. Daarnaast ook de erf-inrichting. Frebus verzoekt om een tekening met erfindeling bij te voegen in het document.
- Neersteindsestraat 10 te Horssen; nabij tuincentrum, huis is nog in originele staat vertelde de zoon van de oorspronkelijke eigenaren. Men kon destijds kiezen uit diverse typen woningen. Dit type is iets duurder en heeft dus ook wat meer ruimte.
- Singel 16 te Horssen; bijzondere woning, enigst in zijn soort, wat veranderingen aanwezig. De oorspronkelijke sfeer is nog aanwezig. FvS; weinig experimentele bouw uit die periode en hij pleit er dus ook voor om dit pand aan te merken voor bescherming.
- Ulandsestraat 1 te Horssen; de orspronkelijkheid is nog goed te herkennen.
- Ulandsestraat 2 te Horssen; daar is alles nog oorspronkelijk er is niks aangebouwd. Aan het erf is ook niks veranderd. Boerderij is nu in handen van energieondernemers. De landerijen eromheen worden waarschijnlijk volgelegd met zonnepanelen. FS; Wat is de originele erfgrootte? De ontwikkeling biedt ook kansen. Kan zijn dat bij de aankoop van de gronden opgenomen is dat deze boerderij tegen de vlakte gaat. Sprake van urgentie rond dit pand.
- Koningstraat 87 in Afferden; schootsveldboerderij, niet heel bijzonder.
- Waalbandijk 66 in Afferden is vergeten zegt Henk van Elk. FvS; zeer monumentaal erf. Monique kijkt er nog naar.
- Kerkstraat 30 in Puifijk; foto is verwisseld met Koningstraat 110 te Puiflijk. De getoonde witte historische woning staat in presentatie op Koningstraat 110 te Afferden. Is geen wederopbouwboerderij maar er is speciale aandacht gevraagd vanuit Heemschut voor dit pand ivm het oprukkende bedrijventerrein. Als je het niet beschermd is er mogelijk een kans dat het wordt neergehaald en dan is je entree met een boerderij in Puiflijk weg. Monique pleit ervoor om deze woning te beschermen.
  PvU; wil je iets beschermen of wil je iets tegenhouden? MW; het is een meervoudig doel. Legitiem is deze keuze ook omdat Puiflijk een agrarisch dorp was.
- LN; Er zijn heldere criteria nodig voor beeordelingen.
- Vloedschuur Meerstraat 13 en 15 te Puiflijk, bewaren waard, maar moet veel aan gebeuren. Onwillige eigenaar die al eerder benaderd is om pand te verkopen. Eigenaren willen er niet van weten. Is cultuurhistorisch gezien wel een belangrijk object. Meeneen in mandaatcommissie?
- Zelksestraat 16 in Horssen wordt gemist zegt Frebus. Indeling aan de zijgevel maakt dat hij denkt dat dit een wederopbouwboerderij is. Monique neemt het mee.

10. Presentatie M. Wolak, Grafmonumenten RK + HV begraafplaats in Batenburg

a) MW; deel van de begraafplaats is al beschermd. Gaat nu om de graven zelf. Het katholieke deel is door Werner geinventariseerd en is op de overzichtslijst aangegeven met rode stipjes. Selectiecriteria zijn ouderdom, bijzondere architektuur, bijzondere personen, ensemble van families.
Commonwealth graven zijn al beschermd tegen ruiming. Worden bijgehouden door een stichting dus deze hoeven niet bijbeschermd te worden.

b) Sjef heeft een inventarisatie gedaan voor het katholieke deel van de parochie St. Victorkerk in Balgoij. Dit overzicht zal hij doorsturen naar Monique. Zij stemmen dit verder samen af. **Actie Sjef**

c) Geïnventariseerde graven hervormde deel worden ook doorgenomen.

d) Piet van Uden heeft moeite met het toewijzen van grafmonumenten van vooral rijke families en de financiële consequenties voor kerk en gemeente.
Conclusie;
Volgende keer op agenda laten terugkomen boerderijen en grafmonumenten en besluit nemen. **Actie Louis/Margreet.**

11. Dakvlakkenkaarten zonnepanelen Druten en Wijchen, aangepaste versie 2

a) FvS, feedback commissie is meegenomen. Beschrijvingen zijn geupdate. Zijn er nog opmerkingen?
Conclusie; er zijn geen opmerkingen en de ontwerp-dakvlakkenkaart gaat door naar de colleges.

12. Sluiting om 12.00 uur.